

U 9/2023 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 25.5.2023

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Erityisasiantuntija Upi Talsi

**EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJÄ MAATALOUS- JA TEOLLISUUS-
TUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN
AVAAMISESTA JA HALLINNOINNISTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2283
MUUTTAMISESTA****1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet**

Euroopan komissio antoi 21.4.2023 alustavan ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (WK 5210/2023 INIT).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta verosiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

Autonomisia tariffikiintiöitä tarvitaan tietyille tuotteille, kun niiden tuotanto on unionissa riittämätöntä niitä käyttävien tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotuksen nojalla olisi avattava kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja. Asetus (EU) 2021/2283 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.7.2023 alkaen.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tarkoitus on avata kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja, häiritsemättä kuitenkaan näiden tuotteiden markkinoita. Euroopan unionin neuvosto antoi 20.12.2021 asetuksen (EU) 2021/2283, jotta kyseisten tuotteiden kysyntä unionissa voitaisiin tyydyttää mahdollisimman suotuisin ehdoin.

Ehdotetut toimenpiteet toteutetaan Euroopan unionin yhtenäistariffiin (Taric) puitteissa. Kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta vastaavat jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Kiintiöt jaetaan tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 14.11.2022–20.1.2023 välisenä aikana uudelleen kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat autonomisissa tariffikiintiöissä kannettavia tulleja. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.7.2023 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty seitsemän hakemusta uusiksi tariffikiintiöiksi ja neljä muutosesitystä voimassa oleviin tariffikiintiöihin.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua avata autonomisia tariffikiintiöitä joillekin sellaisille uusille tuotteille, joita ei tällä hetkellä ole listattu asetuksessa (EU) 2021/2283. Liite sisältää yhden uuden tuotteen. Lisäksi liitteestä olisi poistettava tuotteet, joiden tariffikiintiön jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Suomi oli esittänyt marraskuussa 2021 komissiolle kysymyksen siitä, saako tuoja, joka ei itse valmista tavaraa, käyttää olemassa olevaa suspensiota tai kiintiötä. Komission mukaan on selvää, että suspension tai kiintiön hakijan on oltava unionissa toimiva tuottaja tai valmistaja. Tavarantoimittajan suhteen voidaan olla joustavampia. Tuojan ei tarvitse olla unionissa toimiva tuottaja tai valmistaja, mutta tavarantoimittajan on päädyttävä tällaiseen käyttöön. Komissio on laatinut tiedonannon näkemyksestään.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia. Suomi liittyi kanssakäijäksi lipeää koskevaan kiintiöhakemukseen. Kiintiöhakemusta ei hyväksytty, koska suuri määrä EU-tuottajia vastusti sitä. Muut ehdotetut muutokset eivät ole antaneet aiheutta huomautuksiin.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä heinäkuuta 2023.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusto on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetusto hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotusto kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Ehdotuksen katsotaan olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspendioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että ehdotetuilla muutoksilla autonomisten tariffikiintiöiden piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella on negatiivinen rahoitusvaikutus tuloihin. Kokonaisvaikutus EU:n talousarvion perinteisiin omiin varoihin on arviolta 2 004 500 euroa vuodessa (75 prosenttia kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

5 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 28.4.2023 työasiakirjaluonnoksen pohjalta. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen kesäkuussa 2023.

7 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 12.5.2023.

8 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.